

Sygn. akt III AUa 1672/12

## WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 24 stycznia 2013 r.

Sąd Apelacyjny w Krakowie Wydział III Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący:	SSA Marta Fidzińska - Juszcak (spr.)
Sędziowie:	SSA Maria Szaroma SSA Ewa Drzymała
Protokolant:	st. sekr. sądowy Ewa Dubis

po rozpoznaniu w dniu 24 stycznia 2013 r. w Krakowie

sprawy z wniosku **R. K.**

przeciwko **Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddziałowi w K.**

o niezrealizowane świadczenie

na skutek apelacji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddziału w K.

od wyroku Sądu Okręgowego w Krakowie Wydziału VII Ubezpieczeń Społecznych

z dnia 16 października 2012 r. sygn. akt VII U 740/12

**z m i e n i a zaskarżony wyrok i oddala odwołanie.**

**Sygnatura akt: III AUa 1672/12**

## UZASADNIENIE

**Wyroku z dnia 24 stycznia 2013 r.**

Wyrokiem z dnia 16 października 2012 r. Sąd Okręgowy w Krakowie VII Wydział Ubezpieczeń Społecznych po rozpoznaniu odwołania **R. K.** od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddziału w K. z dnia 12 marca 2012 r. zmienił zaskarżoną decyzję i przyznał R. K. rentę z tytułu częściowej niezdolności do pracy za okres od 1 października 2006 r. do dnia 31 października 2008 r. wraz z należnymi odsetkami tytułem niezrealizowanych świadczeń zmarłego J. W..

Sąd pierwszej instancji przedstawił następujący, niesporny stan faktyczny sprawy. J. W. zmarły 1 sierpnia 2011 r. nabył prawo do renty z tytułu częściowej niezdolności do pracy, przyznanej od dnia 1 października 2001 r. na stałe. Świadczenie to było mu wypłacane do 30 września 2006 r., na wskazany adres do doręczeń: K., ul. (...). W roku 2006 J. W. nie odbierał korespondencji kierowanej do niego przez ZUS, a zgodnie z relacją poczty: „adresat nie zamieszkuje

pod wskazanym adresem” przysługujące mu świadczenie rentowe było nadal odbierane. Z dniem 1 października 2006 r. ZUS wstrzymał wypłatę renty, jednakże nie wydał w tym przedmiocie decyzji. Pismem z dnia 13 lutego 2007 r. J. W. wskazując dotychczasowy adres zgłosił w ZUS, że od października 2006 r. nie otrzymuje renty. Dalsze pisma kierował do ZUS: 22 lutego 2007 r., 2 kwietnia 2007 r. i 24 kwietnia 2007 r. Decyzją z dnia 16 stycznia 2012 r. ZUS przyznał R. K. niezrealizowane świadczenie po zmarłym ojcu J. W. (za okres od 1 listopada 2008 r. do 31 sierpnia 2011 r., tj. na okres 3 lat wstecz, od miesiąca złożenia wniosku).

W tak ustalonym stanie faktycznym Sąd pierwszej instancji rozważył, że odwołanie jest uzasadnione. Stwierdził Sąd, że sporna w sprawie jest kwestia prawa R. K. do niezrealizowanych świadczeń zmarłego ojca, a to renty z tytułu niezdolności do pracy od 1 października 2006 r. do 30 września 2008 r. Zacytował Sąd treść art. 134 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz. U. nr 153, poz. 1227 ze zm.) oraz art. 135 tej ustawy, po czym stwierdził, że z przytoczonych przepisów jednoznacznie wynika, iż w ustalonym stanie faktycznym – biorąc pod uwagę, że organ rentowy powołuje w zaskarżonej decyzji art. 134 ust. 1 pkt 5 i art. 135 ust. 2 – obowiązkiem ZUS było wydanie formalnej decyzji w przedmiocie wstrzymania wypłaty renty J. W.. Zaniechanie Zakładu w tym zakresie uniemożliwiło przeprowadzenie prawidłowo postępowania wyjaśniającego i poddanie stanowiska ZUS kontroli instancyjnej. Ponadto – co podniósł Sąd – uszło uwadze ZUS, że J. W. już w 2007 r. złożył pisemny wniosek o wypłatę renty oraz to, że w dacie jej wstrzymania aż do dnia 1 sierpnia 2011 r. żył. Datę śmierci potwierdza przedłożony organowi rentowemu w dniu 22 grudnia 2011 r. akt zgonu. Dodał też Sąd pierwszej instancji, że świadczenie rentowe było przyznane J. W. na stałe. Mając powyższe względy na uwadze Sąd uwzględnił w całości odwołanie, w którym wnioskodawczyni wносиła o zmianę zaskarżonej decyzji i przyznanie jej niezrealizowanego świadczenia za cały okres (od 1 października 2006 r. do 31 października 2008 r.) – i na zasadzie art. 477<sup>14</sup> §2 kpc orzekł jak w sentencji wyroku.

Powyższy wyrok zaskarżył w całości apelacją organ rentowy. Wniósł o zmianę wyroku i oddalenie odwołania wobec naruszenia art. 135 ust. 2 ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (cyt. wyż.) oraz art. 233 §1 kpc poprzez brak wszechstronnego rozważenia zebranego w sprawie materiału dowodowego oraz niewyjaśnienie wszystkich okoliczności istotnych dla rozstrzygnięcia sprawy. Zdaniem apelującego zaskarżony wyrok nie jest trafny, ponieważ zgodnie z art. 135 ust. 2 wym. wyż. ustawy wstrzymaną na zasadzie art. 134 ust. 1 pkt 5 wypłatę świadczenia z powodu niemożności jego doręczenia z przyczyn niezależnych od organu rentowego podejmuje się od miesiąca, w którym nastąpiło wstrzymanie świadczenia, jednak za okres nie dłuższy niż 3 lata, poprzedzające bezpośrednio miesiąc, w którym zgłoszono wniosek o wznowienie wypłaty (w tym przypadku niezrealizowanego świadczenia). Podniósł apelujący, że skoro odwołująca przedmiotowy wniosek złożyła w dniu 18 listopada 2011 r., w wyniku podjętego przez organ rentowy postępowania wyjaśniającego zakończonego w dniu 30 grudnia 2011 r. przyznano odwołującej prawo do niezrealizowanych świadczeń za okres od 1 listopada 2008 r. do 31 sierpnia 2011 r., tj. za okres 3 lat wstecz, co jest zgodne z art. 135 ust. 2 ustawy. Końcowo argumentował apelujący, że Sąd pierwszej instancji w uzasadnieniu rozstrzygnięcia nie podał konkretnej podstawy prawnej, która pozwalałaby na wypłatę wnioskodawczyni świadczenia po zmarłym ojcu za okres przekraczający 3 lata poprzedzające złożenie przez nią wniosku o niezrealizowane świadczenie, tj. od czasu wstrzymania świadczenia, czyli od 1 października 2006 r. Z uwagi na powyższe ZUS Oddział w K. wniósł jak na wstępie apelacji.

### ***Sąd Apelacyjny zważył co następuje.***

#### ***Apelacja jest uzasadniona.***

Okoliczności faktyczne niniejszej sprawy w istocie były bezsporne, jeśli wziąć pod uwagę, że organ rentowy dokonując z dniem 1 października 2006 r. wstrzymania wypłaty należnej ojcu wnioskodawczyni J. W. – renty z tytułu niezdolności do pracy, na mocy art. 134 ust. 1 pkt 1 ustawy, nie wydał w tym przedmiocie stosownej decyzji (okoliczność przyznana vide pismo ZUS z dnia 18 stycznia 2012 r. k. 349 a.s.). Takie działanie było sprzeczne z treścią art. 134 ust. 4 ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (cyt. wyż.). Co prawda przepis ten określa przypadki, w których decyzji o wstrzymaniu świadczeń nie wydaje się, ale niniejszy do niech nie należy. Zaistniałą sytuację należy więc ocenić jako błąd organu rentowego. Wnioskodawczyni w dniu 18 listopada 2011 r. zgłosiła w

ZUS wniosek o wypłatę jej renty zmarłego ojca i organ rentowy działając na podstawie art. 136 ustawy wypłacił jej decyzją z dnia 16 stycznia 2012 r. świadczenie za okres od 1 listopada 2008 r. do 31 sierpnia 2011 r., tj. za okres 3 lat wstecz od miesiąca zgłoszenia wniosku o niezrealizowane świadczenie (k. 343 a.r.). Istotę sporu w niniejszej sprawie stanowiło rozstrzygnięcie, czy córka zmarłego w dniu 1 sierpnia 2011 r. J. W. ma – w konkretnym stanie faktycznym – prawo do wypłaty należnej mu renty tytułem niezrealizowanego świadczenia, także za okres od 1 października 2008 r. do 31 października 2008 r., czego ZUS jej odmówił. Trafnie zarzuca apelujący organ rentowy, że Sąd pierwszej instancji dokonując wyrokiem zmiany decyzji i przyznając świadczenie za sporny okres nie podał konkretnej podstawy prawnej pozwalającej na wypłatę za okres przekraczający 3 lata poprzedzające złożenie wniosku, tj. od czasu wstrzymania wypłaty z dniem 1 października 2006 r. W ocenie Sądu Apelacyjnego podstawy takiej nie stanowi cytowana przez Sąd treść art. 135 ustawy. Zasadniczo wypłatę wstrzymanych emerytur i rent wznawia się od miesiąca ustania przyczyny powodującej wstrzymanie świadczenia, jednak nie wcześniej niż od miesiąca, w którym zgłoszono wniosek o wznowienie wypłaty lub wydano decyzję o wznowieniu (zasada określona w art. 135 ust. 1). Ustęp 2 i 3 art. 135 przewiduje jednak dwa odstępstwa od tej ogólnej reguły tj. w razie niemożności doręczenia świadczenia z przyczyn niezależnych od organu rentowego (ust. 2) oraz w przypadku błędu organu rentowego (ust. 3) wypłatę emerytury wznawia się od miesiąca, w którym je wstrzymano, jednak za okres nie dłuższy niż 3 lata, poprzedzające bezpośrednio miesiąc, w którym zgłoszono wniosek o wznowienie lub wydano decyzję o jej wznowieniu. Te terminy nie są terminami przedawnienia, lecz ustawowymi ograniczeniami wypłaty świadczeń wstecz. Należy uznać, iż organ rentowy faktycznie wstrzymując wypłatę renty 1 października 2006 r. dokonał tego nieformalnie, a wręcz dopuścił się błędu nie wydając w tym zakresie decyzji i zgodzić się ze stanowiskiem Sądu pierwszej instancji, że zaniechanie to uniemożliwiło przeprowadzenie prawidłowo postępowania wyjaśniającego i poddanie stanowiska ZUS – już wówczas – kontroli instancyjnej. Jednakowoż w orzecznictwie sądowym podkreśla się, że wypłata wstrzymanego świadczenia z powodu błędu organu rentowego nie może przekroczyć ustawowych 3 lat, liczonych wstecz od miesiąca zgłoszenia wniosku o wznowienie wypłaty lub wydania w tej materii decyzji z urzędu (zob. pkt 2 uzasadnienia SN do wyroku z dnia 9 grudnia 1997 r. II UKN 372/97, OSNAPiUS 1998, nr 19, poz. 582 oraz wyrok SA w Poznaniu z dnia 6 sierpnia 1997 r., III AUa 228/97, OSA 1998, z. 7-8, poz. 30).

Z tych względów Sąd Apelacyjny nie zaakceptował poglądu, iż wnioskodawczyni ma prawo do wypłaty także kwot z tytułu wstrzymanej zmarłemu ojcu renty od 1 października 2006 r. do 31 października 2008 r. i uznając za usprawiedliwione podstawy i wnioski apelacji – na zasadzie art. 386 §1 kpc orzekł jak w sentencji.

MZ